

Начало > Съдебни процедури > Граждански дела > Признаване и принудително изпълнение на съдебни решения >

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Франция

1 Какво означава принудително изпълнение в областта на гражданските и търговските дела?

Изпълнението (което следва да се подразбира като принудително изпълнение, тъй като доброволното изпълнение от страна на длъжника на неговите задължения не изисква образуването на производство) обхваща всички производства, които дават възможност длъжник да бъде принуден да изпълни задълженията, които са му наложени с изпълнително основание. Изпълнителните основания по принцип са съдебните решения (френски или чуждестранни) и нотариално заверените актове, които съдържат текст, предоставящ право на изпълнение (вж. точка 2 по-долу). Във френското право тези документи може да налагат на длъжника три вида задължения: за плащане, за извършване на дадени действия или за въздържане от такива (задължение за бездействие), и накрая — за даване или за връщане.

Правото на принудително изпълнение се отнася само до активите на длъжника. Принудително изпълнение върху лице не съществува. Това означава например, че длъжниците не могат да бъдат лишавани от свобода само въз основа на факта, че не погасяват дълга си. Отказът за изпълнение на определени задължения обаче (задължения за издръжка) е престъпление, за което длъжникът може да бъде наказателно преследван и наказан с лишаване от свобода. Същото важи и при организиране на несъстоятелност от длъжник с цел измама. Задълженията за плащане подлежат на принудително изпълнение посредством налагане на заповед върху парични суми, движимо или недвижимо имущество, принадлежащи на длъжника. Ако заповедта се налага върху парична сума, заповеданата сума ще бъде възложена на вискателя (например заповед на банкова сметка). Ако заповедта се налага върху движимо или недвижимо имущество, принадлежащо на длъжника, заповедта ще доведе до принудителна продажба на актива и постъпленията от продажбата ще бъдат предоставени на вискателя до размера на вземането му. Задълженията за даване или връщане зависят от естеството на актива. В случай на движима вещ активът се отнема принудително посредством заповед, за да бъде върнат на законния му собственик. В случай на недвижимо имущество владението на имуществото се връща на собственика чрез принудително извеждане на обитателя.

Тъй като е забранено да се упражнява физическа принуда върху лице, за да изпълни задължение за действие или за въздържане от действие, от длъжника се изисква да изпълни тези задължения чрез получаване на съдебно решение за налагане на глоба. Размерът на глобата е паричната сума, която длъжникът трябва да плати, ако не изпълни задълженията си. Дължимата сума се изчислява пропорционално на периода на неизпълнение (в случай на задължения за действие) или съгласно броя на нарушенията на задължението за въздържане от действие. Тъй като задълженията за плащане, за даване или за връщане се тълкуват и като задължения за действие, освен другите мерки за принудително изпълнение, които може да бъдат предприети, едновременно с това може да бъде наложена и глоба.

Следва също така да се отбележи, че по принцип на мерки за принудително изпълнение подлежат само задълженията, установени с изпълнително основание.

2 Кой орган или кои органи са компетентни да извършват принудително изпълнение?

Съдебните изпълнители имат монопол върху осъществяването на принудителното изпълнение. Те са държавни и съдебни служители и като такива се назначават от министъра на правосъдието, който следи дали изпълняват задълженията си при спазване на стриктни етични правила. Техните услуги се заплащат (вж. точка 3 по-долу). Вискателят плаща предварително разходите за мерките за принудително изпълнение, които след това длъжникът трябва да му възстанови.

Когато трябва да се сезира даден съд, компетентният за това съдия по принцип е съдията по изпълнителното производство, който е специализиран съдия в общия съд (*tribunal judiciaire*).

И накрая, въпреки че обезпечителните мерки по принцип се разрешават от съдията по изпълнителното производство, те могат по изключение да бъдат разрешени от председателя на търговския съд (*tribunal de commerce*), когато са насочени към обезпечаване на вземане, което попада в компетентността на търговския съд.

Не е необходимо кредиторът да ангажира адвокат, за да поиска от съдебен изпълнител (*commissaire de justice*, преди *huissier de justice*) да предприеме мерки за принудително изпълнение.

Задължително е участието на адвокат по време на цялата процедура за възбрана на недвижимо имущество. По изключение длъжникът може, без да ползва адвокат, да поиска от съдията по изпълнителното производство разрешение да продаде недвижимото си имущество по взаимно съгласие.

В други производства представителството от адвокат по принцип е задължително, освен когато оспорената мярка за принудително изпълнение се отнася до иск, чиято цена е по-ниска от 10 000 EUR. В последния случай страните могат да се явят лично или да бъдат подпомагани или представлявани от адвокат, от своя(та) съпруг(а), партньор(ка), лицето, с което са сключили граждански пакт за солидарност, от своите родители или роднини по права линия, родители или роднини по съребрена линия до трета степен, включително, от лицата, които са изключително свързани с техни лични услуги или с тяхно предприятие.

3 При какви условия може да се издаде подлежащ на принудително изпълнение документ или решение?

3.1 Производство

Списъкът на изпълнителните основания, признати във Франция, е посочен в член L. 111-3 от Кодекса за гражданските изпълнителни производства (*Code des procédures civiles d'exécution*). Това са:

решенията на общите и административните съдилища, които подлежат на изпълнение, както и спогодбите, по които съдилищата са допуснали принудително изпълнение;

чуждестранните мерки и съдебни решения, както и арбитражните решения, по които е допуснато изпълнение с неподлежащо на обжалване решение, спиращо принудителното изпълнение, без да се засягат разпоредбите на приложимото право на Европейския съюз;

решенията на Единния патентен съд;

извадките от съдебно-помирителни протоколи, подписани от съдията и от страните;

нотариално заверените актове, които съдържат текст, предоставящ право на изпълнение;

споразуменията, с които съпрузите дават взаимно съгласие за развод със саморъчно подписана декларация, удостоверена с подписите на адвокати, вписани в протоколите на нотариус съгласно условията, предвидени в член 229-1 от Гражданския кодекс (*Code civil*); документите, издадени от съдебен изпълнител в случай на неизплащане на чек или в случай на споразумение между вискателя и длъжника при условията, предвидени в член L. 125-1 от Кодекса за гражданските изпълнителни производства; документите, издадени от публичноправни юридически лица, квалифицирани като такива по закон, или решенията, на които законът придава същата сила като на съдебно решение; сделки и документи, в които е вписано споразумение в резултат на медиация, помирение или процедури за участие, когато те са приподписани от адвокатите на всяка от страните и заверени от секретариата на компетентния съд. Съдебните решения на общите съдилища подлежат на принудително изпълнение и следователно с тях може да се разрешава прилагането на мерки за принудително изпълнение, когато не са предмет на производство, спиращо принудителното изпълнение, т.е. на обжалване или възражение, когато предварителното изпълнение е задължително (каквото е по принцип случаят при решения на първоинстанционния съд) или когато съдията е наредил предварително изпълнение на решението. Съдебните решения на административните съдилища подлежат на принудително изпълнение дори когато може да бъдат обжалвани.

Разрешени мерки за принудително изпълнение:

След като едно лице разполага с изпълнително основание, то може по принцип да предприеме всички предвидени от Кодекса за гражданските изпълнителни производства мерки за принудително изпълнение, без да е необходимо предварително разрешение от съдията. Има две производства за принудително изпълнение, които по изключение могат да бъдат допуснати само с предварително разрешение от съдията: налагане на запор върху получени доходи, което се разрешава от съда по изпълнението по местоживее на длъжника или на лицето, на което е връчена заповедта за запор, ако длъжникът живее в чужбина или няма известно местожителство; налагане на възбрана върху недвижимо имущество, като това става пред съдията по изпълнението по местонахождението на имуществото. Освен това за всеки запор на сума по-малка от 535 EUR в жилищни помещения се изисква предварително разрешение от съдията по изпълнителното производство.

Предвидените в Кодекса за гражданските изпълнителни производства мерки за принудително изпълнение се различават в зависимост от естеството на съответния актив (недвижимо имущество, движимо материално имущество, пари и т.н.; вж. точка 4.2 по-долу). Във всички случаи те трябва да бъдат ограничени до това, което е необходимо за събиране на вземането, като не трябва да се злоупотребява при избора на тези мерки. Чрез дерогация от принципа, според който мерките за принудително изпълнение могат да бъдат предприемани само въз основа на изпълнително основание, обезпечителни мерки могат да се прилагат, преди да има изпълнително основание. С тях на вискателя се дава възможност да защити правата си, докато чака получаването на изпълнително основание.

Обезпечителните мерки са запор или учредяване на съдебен залог. Те се разрешават от съдията, ако вземането на ищеца изглежда основателно по принцип и ако бъдат установени обстоятелства, които може да изложат на риск събирането му. Предварително разрешение от съдията не е необходимо, когато вискателят разполага със съдебно решение, което все още не подлежи на принудително изпълнение. Във всички случаи предприетите при такива обстоятелства мерки се прекратяват, ако съдебният изпълнител не информира много бързо длъжника и ако вискателят не е предявил иск по същество за постановяване на съдебно решение, потвърждаващо вземането му.

Време, в което могат да се осъществяват мерките за принудително изпълнение:

Мерките за принудително изпълнение могат да се осъществяват само между 6:00 и 21:00 часа. Изпълнението им в неделя и на официални празници е забранено, освен ако има предварително разрешение от съдията по изпълнителното производство.

Цена на мерките за принудително изпълнение:

Услугите на съдебния изпълнител се заплащат. Вискателят плаща разходите за мерките за принудително изпълнение, които след това длъжникът трябва да му възстанови в допълнение към дълга си. Част от тези разходи обаче все пак остават за сметка на вискателя. Възнаграждението на съдебния изпълнител се урежда с Указ № 2016-230 от 26 февруари 2016 г. и с наредба от 26 февруари 2016 г., с която се определя сумата, която му се дължи за всяка мярка за принудително изпълнение. В тарифата по принцип се включват:

фиксирана такса за всяка мярка, която представлява определена с наредбата фиксирана сума; в зависимост от размера на вземането тази фиксирана такса се умножава по 0,5 (когато вземането е по-малко от 128 EUR), по 1 (когато вземането е между 128 EUR и 1 280 EUR) или по 2 (когато вземането е по-голямо от 1 280 EUR);

такса за започване на изпълнително производство, която може да се събира само веднъж за всяко изпълнително основание; тя възлиза на 4,29 EUR, когато вземането е по-малко от 76 EUR; за по-големи суми таксата става пропорционална на размера на вземането и е до 268,13 EUR; такса за събиране на вземането и за внасянето му; става въпрос за пропорционална прогресивно намаляваща такса, която съдебният изпълнител начислява само когато е успял да събере или да осигури пълното или частичното изпълнение на вземането; част от тази такса във всички случаи остава за сметка на вискателя (член A. 444-32 от Търговския кодекс (*Code de commerce*));

разходи за управление на досиетата; съдебният изпълнител начислява сума от 6,37 EUR за всяка платена от длъжника вноска, с изключение на баланса по дълга, за който няма право за начисляване на такава сума; тези разходи не може да превишават 32,74 EUR за едно и също досие;

пътни разходи в размер на 7,67 EUR (8,80 EUR в случай на връчване, направено само по електронен път);

ДДС (20 %);

с няколко изключения, фиксирана такса от 14,89 EUR (към 1 януари 2017 г.), която се плаща от съдебните изпълнители на държавата;

пощенските разходи за писмата, които представляват задължителна формалност при процедурата;

разходите за ключар, за преместване, за гараж и за складиране на движими вещи (по фактура).

Например за събрано вземане в размер на 10 000 EUR минималната сума за някои мерки за принудително изпълнение е, както следва:

обезпечителен запор върху банкова сметка: 129,64 EUR, включително данъци (фиксирана такса, пътни разходи и еднократна такса);

запор с цел продажба на движими вещи: 114,21 EUR, включително данъци (фиксирана такса, пътни разходи и еднократна такса);

запор на превозно средство чрез подаване на декларация в префектурата: 124,50 EUR, включително данъци (фиксирана такса, пътни разходи и еднократна такса);

официална покана за доброволно изпълнение, равностойна на възбрана на недвижимо имущество: 178,55 EUR, включително данъци (фиксирана такса, пътни разходи и еднократна такса).

Към тези фиксирани такси се добавят по-специално пропорционалните такси, които възлизат на 707,52 EUR за цялото вземане, включително данъци, като от тях 118,46 EUR са за сметка на длъжника, а 589,06 EUR — за сметка на вискателя.

3.2 Основни изисквания

За да се пристъпи към мерки за принудително изпълнение, почиващи на изпълнително основание, по принцип не се изисква съдебно решение за допускане на изпълнението (вж. точка 3.1 по-горе).

Когато вискателят не разполага с изпълнително основание, той може — ако са изпълнени определени условия — да предприеме обезпечителни мерки (вж. точка 3.1 по-горе).

4 Цел и естество на принудителните мерки

4.1 Кои видове активи могат да бъдат предмет на принудително изпълнение?

По принцип всички активи, принадлежащи на длъжника, може да подлежат на мярка за принудително изпълнение.

Все пак по изключение законът предвижда, че определени активи не подлежат на заповест. Това важи по-специално за:

суми, необходими за издръжка; така например не е възможно да се заповестят всички възнаграждения на едно лице, тъй като то трябва да си запази сума, достатъчна за покриване на текущите му нужди; размерът на тази сума се определя всяка година, като се вземат предвид размерът на възнаграждението и броят на лицата на издръжка;

движими вещи, необходими в ежедневието и за работата на длъжника; те по принцип могат да бъдат заповестени само за да се гарантира плащането на цената им или ако са със значителна стойност; списъкът на такива вещи е даден в член R. 112-2 от Кодекса за гражданските изпълнителни производства; не е възможно например да се заповестят леглото или масата на длъжника, освен ако заповестта е обоснована от неплащането на закупната им цена или ако става въпрос за вещи с голяма стойност;

вещи, които са от съществено значение за хората с увреждания или са предназначени за грижи за болни; не може да се заповести например инвалидната количка на лице с увреждане.

В определени случаи предприемачите, които са еднолични собственици, се ползват от специална защита на всички свои активи или на част от тях.

4.2 Какви са последиците от принудителните мерки?

Мерките за принудително изпълнение върху движими вещи и вземания на парични суми са организирани в няколко фази. Най-напред съдебният изпълнител налага заповест. Заповестта означава, че не може да се прави разпореждане с вещите. С него на длъжника се забранява да отчуждава заповестената движима вещ. Ако не спазва това задължение за съхраняване на актива, той извършва престъпление. Що се отнася до заповестените парични суми, те остават блокирани в сметката на длъжника. След това съдебният изпълнител уведомява длъжника за заповестта. Ако длъжникът не оспори заповестта чрез отнасяне на въпроса до съдията по изпълнителното производство, съдебният изпълнител може да премине към изземване на движимите вещи с цел предлагането им на публична продажба или да отправи искане да му бъдат предадени заповестените суми. В случай на оспорване съдията по изпълнителното производство или дава разрешение за продължаване на мярката за принудително изпълнение, или я преустановява, ако не е била изпълнена правомерно.

Мярката за принудително изпълнение по отношение на недвижим имот е процедурата за възбрана на недвижимо имущество. Тя започва с връчване от съдебния изпълнител на длъжника на покана за доброволно изпълнение, равностойна на възбрана, с което се забранява разпореждането с недвижимия имот. След това вискателят отнася въпроса до съдията по изпълнителното производство, който трябва да постанови решение как да продължи делото. Когато е възможна частна продажба на недвижимото имущество и такава е поискана от длъжника, съдията насочва делото за частна продажба и определя срока за извършване на продажбата. Когато частната продажба не е възможна или е била неуспешна, съдията нарежда продажба на недвижимото имущество на публична продажба. Публичната продажба се извършва на заседание в негово присъствие.

4.3 Какъв е срокът на действие на тези мерки?

Изпълнителните основания по принцип могат да се изпълняват в срок от 10 години (член L. 111-4 от Кодекса за гражданските изпълнителни производства). Този срок започва да тече отново щом бъде предприета мярка за принудително изпълнение, почиваща на това основание.

5 Има ли възможност за обжалване на решението, с което се постановява такава мярка?

Въпросът е приложим само за:

заповест, когато вискателят все още не разполага с изпълнително основание;

заповеди за оспорване или връщане на конкретно движимо имущество, когато лицето, което иска оспорване или връщане на имуществото, все още не притежава изпълнително основание;

заповест на възнагражденията;

заповест на недвижимо имущество.

Тези процедури действително са единствените мерки за принудително изпълнение, за които е необходимо разрешение от съдията по изпълнителното производство. Решението на съдията подлежи на обжалване или на касационно обжалване (*Cour de cassation*) в зависимост от размера на вземането.

6 Подлежи ли принудителното изпълнение на ограничения, по-специално във връзка със защитата на длъжника или сроковете?

Изпълнителните основания по принцип могат да се изпълняват в срок от 10 години (член L. 111-4 от Кодекса за гражданските изпълнителни производства). Този срок започва да тече отново, щом бъде предприета мярка за принудително изпълнение, почиваща на това основание.

Мерките за принудително изпълнение могат да се осъществяват само между 6:00 и 21:00 часа. Налагането им в неделя и на официални празници е забранено, освен ако има предварително разрешение от съдията по изпълнителното производство.

Освен това изпълнителните производства трябва да бъдат ограничени до това, което е необходимо за събиране на вземането, като не трябва да се злоупотребява при избора на тези мерки.

Също така определени активи не подлежат на заповест (вж. точка 4.1 по-горе), а за всеки заповест с цел продажба в помещение, което служи за жилище на длъжника, се изисква предварително разрешение, когато заповестта има за цел събирането на вземане, различно от издръжка, с размер по-малък от 535 EUR (членове L. 221-2 и R. 221-2 от Кодекса за гражданските изпълнителни производства).

И накрая, когато длъжникът се ползва от имунитет срещу принудително изпълнение, срещу неговите активи, които са обхванати от този имунитет, не може да се предприема никаква мярка за принудително изпълнение. За предприемането на мярка за принудително изпълнение по отношение на актив на някое от тези лица с мотив, че той не е обхванат от имунитета срещу принудително изпълнение, е необходимо да се получи предварително разрешение от съдията (членове L. 111-1—L. 111-3 и R. 111-1—R. 111-5 от Кодекса за гражданските изпълнителни производства).

Връзки по темата

[Legifrance](#)

[Уебсайт на Националната камара на съдебните изпълнители](#)

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 22/08/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.